

PLAN ID.: 20200001
GNR.: 78 BNR.: 193 m.fl.

DETALJREGULERING- Langbakken Næringsområde

TILTAKSHAVER/KLIENT: SIGURD FOLLAND AS

ANSVARLIG PLANLEGGER: Ikon Arkitekt & Ingeniør AS

Revisjon:	Dato:	Bakgrunn:	Utarbeidet av:
00	12.02.2021	KU – Kulturminner og kulturmiljø	Anne Marie E. Valderaune
01	09.04.2021	Utdype alternative utviklinger	Anne Marie E. Valderaune
02	25.10.2021	Inkludere alternativ 3	Anne Marie E. Valderaune

Tiltakshaver:	Planlegger:
Sigurd Folland AS v/ Sigbjørn Folland Tlf nr.: 715 15 102 E-post: sigbjoern@sigurdfolland.no	Ikon Arkitekt & Ingeniør AS v/ Anne Marie E. Valderaune E-post: anne@ikon.as

Forord

Ikon Arkitekt og Ingeniør AS er engasjert av Sigurd Folland AS til å gjennomføre detaljregulering og konsekvensutredning for Langbakken Næringsområde på Langøyneset i Averøy kommune.

Sigurd Folland AS jobber med fisketilvirkning av både ferskfisk og saltfisk fra eksisterende næringslokaler på Langøyneset. Grunnet økt satsning på leveranse av ferskfisk og stadig strengere krav fra mattilsynet, har Sigurd Folland AS behov for å utvide sine tilgjengelige arealer for å kunne fortsette med sin virksomhet på Langøya.

Utvidelse av eksisterende næringsområde vil kunne åpne for landgjenvinning av sjø, bygging av kai og evt. molo. Disse tiltakene inngår i vedlegg II av forskrift om konsekvensutredninger (pkt. 1g, 10a, 10e og 10k). Tiltak i vedlegg II skal vurderes nærmere om de vil utløse krav om konsekvensutredning. Etter forskriftens §10 vurderes tiltak å kunne gi vesentlig virkning på nær truete og sterkt truet fuglearter. Planlagt tiltak kan også ha vesentlige virkninger på regionalt verneverdige kulturmiljøer Tjønnøya og Honningsøya fiskevær, samt utfordre dagens hjellanlegg.

Jf. forskriftens § 8 konkluderes derfor med at det skal gjennomføres en konsekvensutredning med 3 alternative utviklingssenarioer, uten fastsettelse av planprogram.

Dette dokumentet tar for seg konsekvensutredning av tiltakets innvirkning på kulturminner og kulturmiljøer innenfor planområdet og i planområdets influensområde.

Innhold

Forord	1
1. Bakgrunn for konsekvensutredningen	3
2. Metode	3
2.1 Verdivurdering og fastsettelse av verdikart	3
2.2 Vurdering av påvirkning	6
2.3 Vurdering av konsekvens	7
2.4 Skadereduserende tiltak	8
3. Konsekvensanalyse for kulturminner og kulturmiljø	9
3.1 Eksisterende kunnskap	9
3.2 Vurdering av Langbakken Næringsområde og influensområde	10
3.3 Alternative utviklingssenarioer av Langbakken Næringsområde	15
3.4 Tiltakets påvirkning på områdets verneverdier	23
3.4.1 Alternativ 0	23
3.4.2 Alternativ 1	23
3.4.3 Alternativ 2	25
3.4.4 Alternativ 3	26
3.5 Vurdering av konsekvens	28
3.6 Samlet vurdering	29
4. Skadereduserende tiltak	29

1. Bakgrunn for konsekvensutredningen

Ikon Arkitekt og Ingeniør AS er engasjert av Sigurd Folland AS til å gjennomføre detaljregulering for Langbakken Næringsområde på Langøyneset i Averøy kommune.

Sigurd Folland AS jobber med fisketilvirkning av både ferskfisk og saltfisk innenfor planområdet i dag. Eksisterende næringslokaler med kai-anløp er preget av utvikling og utbygging over tid, og gjør dagens drift utfordrende med blant annet manglende kjøreadkomst til kaianlegg. Grunnet økt satsning på leveranse av ferskfisk og stadig strengere krav fra mattilsynet, har Sigurd Folland AS behov for å utvide sine tilgjengelige arealer for å kunne fortsette med sin virksomhet på Langøya.

Dette dokumentet tar for seg konsekvensutredning av tiltakets innvirkning på kulturminner og kulturmiljøer innenfor planområdet og i planområdets influensområde.

2. Metode

Konsekvensanalysen følger vegvesenets metodikk for konsekvensanalyser for kulturarv, presentert i Håndbok V712, *Konsekvensanalyser* (Statens vegvesen 2018).

Hovedprinsippet for konsekvensanalysen baseres på å vurdere følgende tre temaer:

- **Verdi:** Finne ulike registreringskategorier og vurdere deres nasjonale-, Regionale-, og lokale verdi/betydning.
- **Påvirkning:** Vurdere hvordan de samme registreringskategoriene påvirkes som følge av et definert tiltak. Påvirkning vurderes i forhold til dagens situasjon, som referansesituasjon.
- **Konsekvens:** Vurdere hvorvidt et definert tiltak vil medføre bedring eller forringelse i et område. Den endelige konsekvensen fremkommer ved sammenstilling av verdi og påvirkning.

Metodikken vurderer tiltakets konsekvens på kulturminnet/kulturmiljøet for både planområdet og influensområdet. Befaring av planområdet og influensområdet, skal sammen med innhenting av eksisterende kunnskaper (databaser, planer og utredninger) danne grunnlaget for utarbeidelse av et verdikart med inndeling av delområder.

2.1 Verdivurdering og fastsettelse av verdikart

Verdikartet omfatter et utredningsområde som består av både planområdet og influensområdet. Kartet deles inn i delområder som defineres av registreringskategorier for kulturminner vist i tabell 1.

Tabell 1: Registreringskategorier for kulturminner

Registreringskategori	Forklaring
Kulturmiljønivå	
Gårdsmiljøer/ fiskebruk mm	Gårdsbruk, småbruk og husmannsplasser med våningshus og driftsbygninger inkludert jordbruksspor, gravminner. Fiskebruk med våningshus og driftsbygninger inkludert naust/strandlinje.
Kulturmiljøer i tettbygde områder	Bygningsmiljøer, sentrumsområder, områder ved viktige knutepunkter ol.
Teknisk-industrielle kulturmiljøer	Industrianlegg, spor av gruvedrift, fløtningsminner, marine kulturminner, veger, jernbane, kraftanlegg, kaianlegg, bruer, osv.
Steder det knyttes tro eller tradisjon til	Tradisjonslokaliteter, hellige fjell, offersteiner, historiske hendelser osv.
Forsvarsanlegg	Bygdeborger, festningsanlegg, borganlegg, kaserner, leirområder, skanser, krigsminner.
Kulturminner i utmark	Bosetningsspor, gravminner, kullgroper, jernvinneanlegg, fangstanlegg, bergkunst, rester av åkerbruk, seterbruk, fangstanlegg, produksjonsanlegg knyttet til jern/stein, spor etter samiske bosetninger, uthus, plasser mm ⁷⁴ .
Andre kulturmiljø	Monumentalbygg, enkeltbygninger, monumenter, parker, kirker, skoler, forsamlingshus, parkanlegg, og så videre.
Landskapsnivå	
Kulturhistoriske landskap	Verdensarvområder. Områder registrert i forbindelse med «Registrering av nasjonalt verdifulle kulturlandskap» og Utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Riksantikvarens register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA). Større sammenhengende landskap/kulturmiljø avsatt i regionale og kommunale planer. Områder der de historiske relasjonene i landskapet er framtreddende.
Infrastruktur	Historiske veger, jernbane, vannveger, slep osv. Funksjonelle sammenhenger som fløtningsminner, produksjonsanlegg, kraftlinjer osv.
Bystruktur	Historiske bystrukturer og helhetlige bygningsmiljøer (NB! registrert - Nasjonale kulturminneinteresser i by).

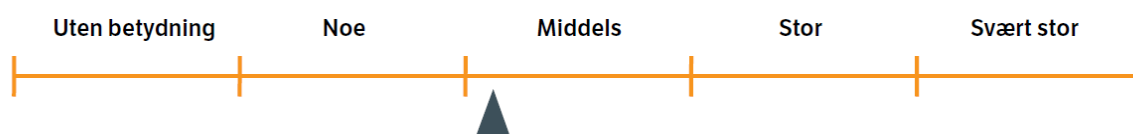
Delområder skal primært bestå av avgrensede kulturmiljøer, sentrert rundt lokaliteter med tilnærmet enhetlig/tilnærmet lik karakter og verdi. Vanligvis er delområder geografisk avgrensede områder. I enkelte tilfeller kan det likevel være behov for å avgrense delområder som omfatter en større helhet eller sammenheng.

Med bakgrunn i innsamlede data gjennomføres en vurdering av verdiene til de ulike delområdene. Verdivurderingen av delområdene settes inn i en verdilinjel (figur 1), som illustrerer nyanseringer i verdivurderingen. Verdisettingen av hvert delområde gjennomføres iht. kriterier gitt i tabell 2 og fastsetter på delområdenes egenverdi.

Tabell 2: Verdikriterier for kulturarv: kulturmiljø og kulturhistoriske landskap

	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Kulturmiljønivå					
Kulturhistorisk betydning	Uten betydning	er alminnelig/lokalt vanlig	har lokal/regional betydning	har stor regional/nasjonal betydning	har stor nasjonal/internasjonal betydning
Arkitekturhistorisk betydning		bygningsmiljø som inneholder bygninger av begrenset arkitekturhistorisk betydning	bygningsmiljø som inneholder bygninger med arkitekturhistorisk betydning	helhetlig bygningsmiljø som inneholder bygninger med stor arkitekturhistorisk betydning	helhetlig bygningsmiljø som inneholder bygninger med særlig stor arkitekturhistorisk betydning
Betydning for kulturell eller etnisk gruppe		inneholder få elementer som kan knyttes til en kulturell/etnisk gruppe	inneholder flere elementer som er karakteristisk for en kulturell /etnisk gruppe	miljø som er karakteristisk for en kulturell/etnisk gruppe	helhetlig miljø som er karakteristisk for kulturell /etnisk gruppe og som er sjeldent/unikt
Historisk hendelse eller personer		er svakt knyttet til en lokal historisk hendelse/ person	er knyttet til en lokal historisk hendelse/ person	er knyttet til en regional historisk hendelse/ person	er knyttet til en nasjonal historisk hendelse/ person
Landskapsnivå					
Kulturhistoriske sammenhenger		ligger i en kontekst/sammenheng som er noe fragmentert	inngår i en kontekst/sammenheng	inngår i en helhetlig kontekst /sammenheng	inngår i en særlig helhetlig kontekst
Kulturhistorisk landskap		delvis ødelagt	som har lokal/regional betydning	som har stor regional/nasjonal betydning	sammenheng som har meget stor nasjonal/internasjonal betydning (er unikt)

Tabellen angir verdivurdering knyttet til ulike kategorier. Enkelte tilfeller vil flere kategorier være relevant for verdivurderingen av enkelte delområder. I slike tilfeller må det gjøres en vurdering om hvilke kriterier som er mest relevante.

Figur 1: Skala for vurdering av verdi. Skalaen er glidende og markøren flyttes for å nyansere verdivurderingen

Sluttresultat på verdivurderingen synliggjøres i verdikartet. Verdikartet er et viktig verktøy for vurdering av tiltakets konsekvens for kulturminner, kulturmiljø og bygningsmiljø.

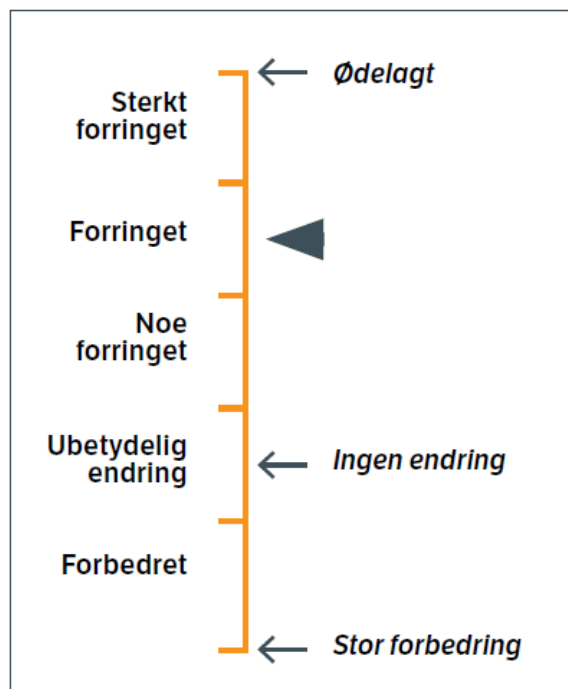
2.2 Vurdering av påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for endringer som tiltaket vil medføre på det berørte delområdet. Det er kun områder som blir varig påvirket som vurderes. Vurdering av påvirkning gjøres i forhold til situasjonen i referansesituasjonen (dagens situasjon opprettholdes). Ingen endring utgjør 0-punktet på skalaen.

Graden av påvirkning må begrunnes i hvert enkelt tilfelle.

Tabell 3 gir veiledning i bruk og vurdering av påvirkningsskalaen.

Ved direkte arealbeslag må det vurderes hvordan delområde blir påvirket av tiltak. Hvor stor del av delområdet går tapt, og hvilke virkninger har det på det definerte kulturmiljøet eller det kulturhistoriske landskapet?

Figur 2: Skala for vurdering av påvirkning. Ingen endring utgjør 0-punktet på skalaen

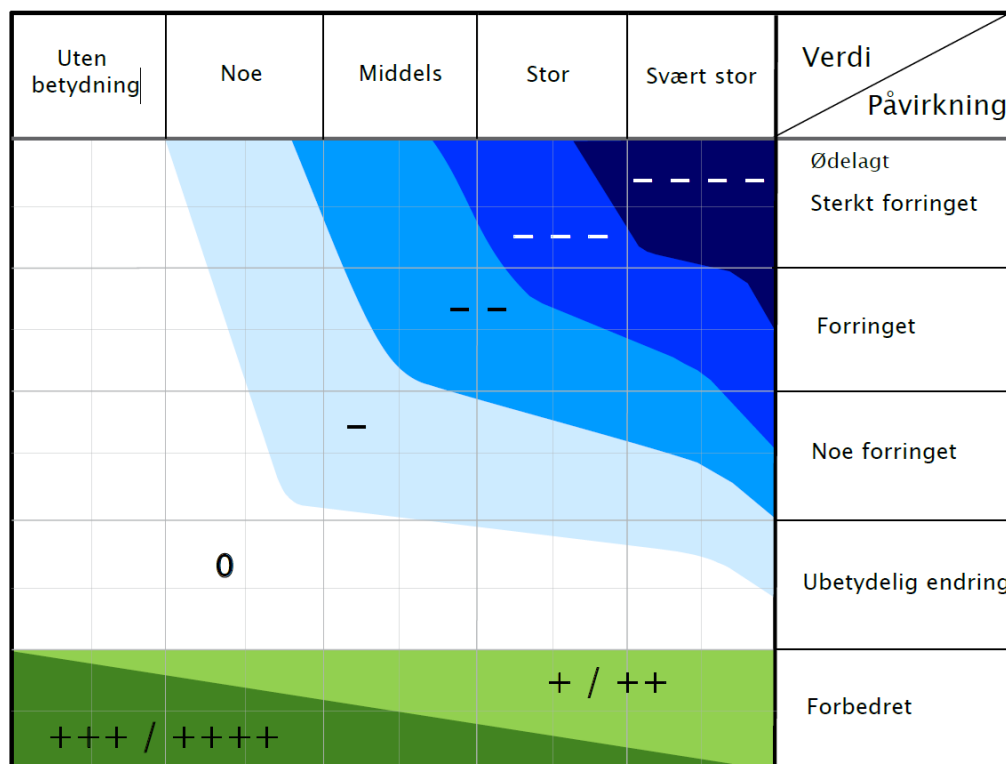
Tabell 3: Veileder for vurdering av påvirkning

Påvirkning	Landskapsnivå	Kulturmiljønivå
Sterkt forringet	Splitter opp det kulturhistoriske landskapet på en slik måte at det sterkt reduserer lesbarheten og forståelsen av sammenhenger. Bidrar til å ødelegge eller sterkt redusere verdien til viktige kulturmiljø. Skaper barrierer.	Ødelegger hele eller størstedelen av kulturmiljøet. Ødelegger den viktigste (mest verdifulle) delen av miljøet. Bidrar til at miljøets funksjon blir ødelagt. Tap av svært viktige enkeltelement.
Forringet	Splitter opp det kulturhistoriske landskapet og reduserer lesbarheten. Reduserer verdien av de enkelte kulturmiljøene. Bidrar til reduserte sammenhenger.	Berører store deler av kulturmiljøet. Reduserer miljøets funksjon. Tap av viktige enkeltelement.
Noe forringet	Splitter opp det kulturhistoriske landskapet, men dette kan fortsatt fungere som ett landskap uten vesentlig tap av lesbarhet. Svekker sammenhenger og forbindelseslinjer.	Berører en mindre viktig del av kulturmiljøet. Tap av mindre viktige enkeltelement. Svekker sammenhengen.
Ingen/ubetydelig endring	Ingen påvirkning/ubetydelig endring.	Ingen påvirkning/ubetydelig endring.
Forbedret	Gjenoppretter sammenhenger der det har vært brudd og bedrer kontakten mellom kulturmiljøer. Bidrar til restaurering av viktige kulturmiljø og kulturhistoriske landskapselement. Reduserer eksisterende negativpåvirkning eller tar bort støy.	Bedrer tilstanden vesentlig ved at eksisterende negative inngrep tilbakeføres. Bidrar til restaurering av kulturmiljøer eller kulturminner. Reduserer påvirkning eller tar bort støy.

2.3 Vurdering av konsekvens

Konsekvensen for hvert delområde framkommer ved å sammenligne verdivurderingen med vurderingen av tiltakets påvirkning.

Det skal tydelig fremgå hvilke delområder som er utslagsgivende i den samlede vurderingen av konsekvens. Det vil derfor være anslagsgivende hvilke konsekvenser som utredes for hvert delområde.

Figur 3: Konsekvensvifte

Alle konsekvensvurderinger av delområder skal begrunnes. Eventuell beslutningsrelevant usikkerhet skal beskrives.

Det skal gjennomføres en samlet konsekvensvurdering av hvert alternativ for utredningsområde. Samlet konsekvensgrad skal begrunnes slik at det er tydelig hva som er utslagsgivende.

Antall berørte delområder og konsekvensen for berørte delområder er viktige parametere for fastsettelse av konsekvensgraden for alternativet. I tillegg må det også fanges opp eventuelle samlede virkninger. Dette gjøres når en ser alle de berørte delområdene i sammenheng.

Tabell 4: Sammenstilling av konsekvens for delområder, samlet vurdering og rangering.

Delområder	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2 osv.
Delområde 1			
Delområde 2			
Delområde 3			
Delområde 4 osv.			
Samlet vurdering			
Rangering			
Forklaring til rangering			

Den samlede konsekvensen settes etter gitte kriterier vist i tabell 5. Kriteriene er veiledende. Den samlede konsekvensen for hvert alternativ skal vurderes ut fra kunnskap om hva som berøres av tiltak.

Tabell 5: Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ.

Skala	Trinn 2: Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ
Kritisk negativ konsekvens	Svært stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Stor andel av strekning har særlig høy konfliktgrad. Vanligvis flere delområder med konsekvensgrad 4 minus (- - -). Brukes unntaksvis
Svært stor negativ konsekvens	Stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Vanligvis har stor andel av strekningen høy konfliktgrad. Det finnes delområder med konsekvensgrad 4 minus (- - -), og typisk vil det være flere/mange områder med tre minus (- - -).
Stor negativ konsekvens	Flere alvorlige konfliktpunkter for temaet. Typisk vil flere delområder ha konsekvensgrad 3 minus (- - -).
Middels negativ konsekvens	Delområder med konsekvensgrad 2 minus (- -) dominerer. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Noe negativ konsekvens	Liten andel av strekning med konflikter. Delområder har lave konsekvensgrader, typisk vil konsekvensgrad 1 minus (-), dominere. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Ubetydelig konsekvens	Alternativet vil ikke medføre vesentlig endring fra referansesituasjonen (referansealternativet). Det er få konflikter og ingen konflikter med høye konsekvensgrader.
Positiv konsekvens	I sum er alternativet en forbedring for temaet. Delområder med positiv konsekvensgrad finnes. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Stor forbedring for temaet. Mange eller særlig store/viktige delområder med positiv konsekvensgrad. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.

2.4 Skadereduserende tiltak

Ved behov kan det foreslås konkrete skadereduserende tiltak. Dette vil være konkrete forslag som kan redusere de negative virkningene av tiltaket. Det må fremgå hvilke delområder de foreslåtte tiltakene tilhører.

Det må redegjøres for hvordan eventuelle skadereduserende tiltak vil kunne endre konsekvensen.

3. Konsekvensanalyse for kulturminner og kulturmiljø

3.1 Eksisterende kunnskap

Det er ingen vedtatte verneplaner med hensyn til kulturminner og kulturmiljø innenfor planområdet, eller i planområdets nærområde.

Fiskeværene på Langøya, Tjønnoya og Honningsøya inngår likevel i Møre og Romsdal fylkeskommune sin regionale delplan for kulturminner. Med dette signaliserer fylkeskommunen at fiskeværene representerer både en lokal og regional viktig verneverdi.

Iht. Averøy kommunes kulturminneplan, som var ute til offentlig ettersyn i 2019, var noen av de første handelsstedene på Averøy etablert på Honningsøya. Honningsøya er lokalisert like nord for planområdet og var et naturlig stoppested i handelsleia mellom Trondheim og Bergen.

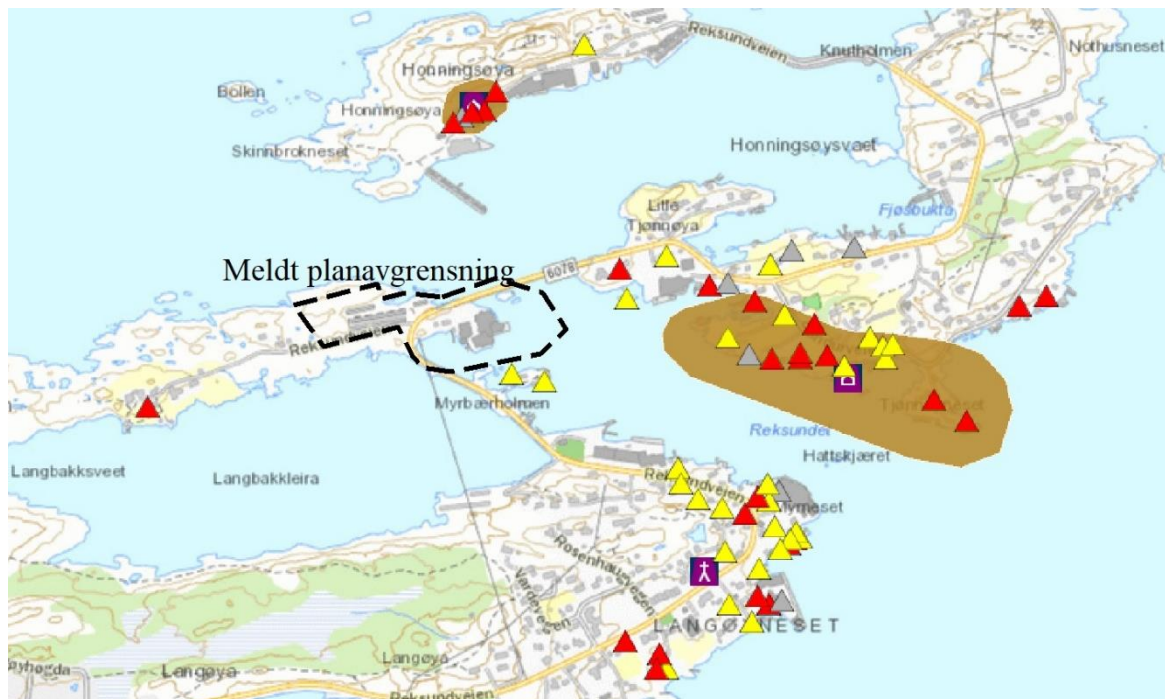
Sammen med naboøyene Honningsøya og Tjønnoya har Langøya registrerte fiskevær, fra varierende tidsepoker. Disse fiskeværene er tatt inn i Averøy kommunes kommunedelplan for kulturminner som prioriterte kulturmiljøer med regional verdi.

Iht. Riksantikvarens definisjoner er:

«En kulturminneplan er kommunen sin oversikt over viktige kulturminner og kulturmiljøer og inneholder en plan for forvaltning av disse. Planen gir kunnskap om fortida og avklarer hvilke kulturminner en vil ta vare på i framtida.»

Med andre ord er kulturminneplanen kommunens lokale verktøy i plan og byggesak i forvaltningene av kommunens utvalgte og prioriterte kulturminner.

Fiskeværer på Langøya ligger langs Reksundveien på sørøst siden av øya og består av et kystkulturmiljø med tradisjonelt bygningsmiljø, med flere SEFRAK-bebyggelser. Grunnet fiskeværenes plassering i forhold til planområdet, ligger fiskeværer på både Tjønnoya og Honningsøya nærmere planområdet og planområdets influensområde. Fiskeværer på Tjønnoya består av et kystkulturmiljø med eldre trehusbebyggelse. I nær tilknytning til alle fiskeværene er det flere hjell-anlegg, uten at disse hjell-anleggene inngår i det gamle fiskeanleggenes kulturmiljø-avgrensninger.

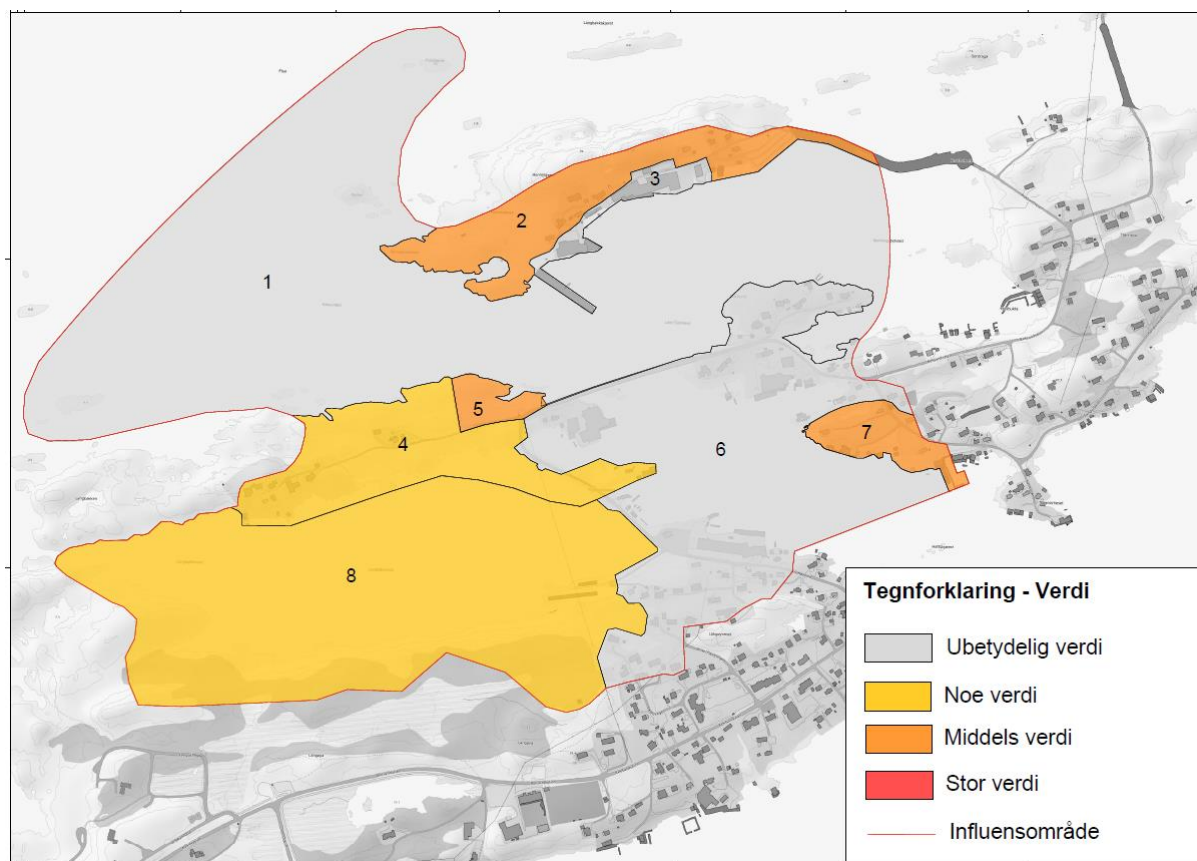

Figur 4: Registrerte kulturminner og kulturmiljøer

Figur 4 viser registrerte kulturminner og kulturmiljøer innenfor planområdets nærområde og influensområde – på Langøya, Tjønneøya og Honningsøya. Iht. Riksantikvarens databaser er det ikke registrert enkeltminner, automatisk fredete kulturminner eller SEFRAK-bebyggelse innenfor planavgrensningen.

3.2 Vurdering av Langbakken Næringsområde og influensområde

I fastsatt utredningsområde inngår planområdet med tilhørende influensområde. Influensområde kommer frem av de arealer og bygninger som har visuell kobling til tiltak i de ulike utviklingssenarioene innenfor planområdet. Bebyggelse som ikke har en direkte siktlinje til Langbakken Næringsområde, er derfor utenfor influensområde og vurderes ikke.

Figur 5: Verdikart delområder iht. kulturminneverdier

Tabell 6: Verdisatte vurderingskategorier (delområder) iht. håndbok V712

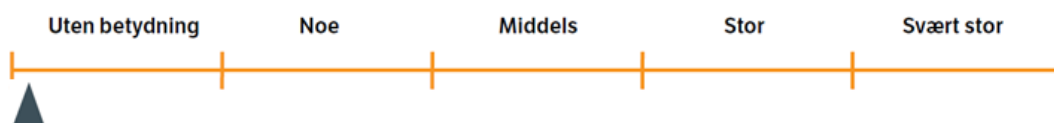
Vurdrings-kategori	Beskrivelse	Verdi	Kommentar
1	Sjøarealer	Ubetydelig kulturhistorisk egenverdi	Vurderingskategori 1 består av arealer med ingen kulturhistoriske egenverdier, selv om de inngår i en større sammenheng med fiskeværene i Reksundet.
2	Honningsøya fiskevær	Middels verdi	Består av et kulturhisotrisk fiskevær med eldre trehusbebyggelse, gitt regional verneverdi i Askeladden og av Møre og Romsdal fylkeskommune. Vurderingskategorien er noe utvidet for å inkludere SEFRAK-registrert bebyggelse og hjell-anlegg mot øst og karakterisitkse holmer og skjær mot vest.
3	Honningsøya Næringsområde	Ubetydelig kulturhistorisk egenverdi	Består av molo og næringsarealer med tilhørende næringsbygg. Vurderingskategorien vurderes til ubetydlige kulturhistorisk verdi da næringsarealene representerer et skille fra det tradisjonelle/historiske fiskeværet med store volumer og nyere bygningskonstruksjoner.

4	Langbakken og Myrbærholmen	Noe Verdi	Vurderingskategori 4 består av holmer og skjær med spredt boligbebyggelse. Enkelte av boligbebyggelsen inngår også i SEFRAK-registeret
5	Langbakken hjell-anlegg	Middels verdi	Eksisterende fiskehjell-anlegg i tilknytning til fiskenæring. Fiskehjell-anlegg var et typisk element i de gamle fiskeværerne og er et fysisk spor fra kystkulturen som stadig blir mindre å se av langs den norske kysten.
6	Bolig- og næringsarealer	Ubetydelig kulturhistorisk egenverdi	Består av en arealmiks av næringsarealer og boligbebyggelse fra forskjellige perioder fra midten av 1900-tallet og frem til i dag.
7	Tjønnpøya fiskevær	Middels verdi	Består av et kulturhistorisk fiskevær med eldre trehusbebyggelse, gitt regional verneverdi i Askeladden og av Møre og Romsdal fylkeskommune.
8	Langbakkleira	Noe verdi	Langbakkleira består av en miks kystlandskap med tilhørende sjøarealer. Nordøst i området er det i tillegg et hjellanlegg. Sammen med en nyere konstruksjon på høyden i friområdet, er hjellanlegget det eneste menneskeskapte konstruksjonene i området.

Kulturminneverdiene innenfor utredningsområdets vurderingskategorier er vurdert på følgende måte:

Vurderingskategori 1:

Består av sjøarealer med enkelte holmer og skjær. Med unntak av deler av vegadkomst til Honningsvøya er vurderingskategori 1 uten annen form for menneskeskapte spor/etterlevninger. Selv om vurderingskategorien inngår i en større sammenheng med fiskeværerne i Reksundet, er vurderingskategorien i seg selv vurdert til å ha ubetydelig kulturhistorisk verdi.

Figur 6: Verdiskala for vurderingskategori 1 – sjøarealer

Vurderingskategori 2:

Består av et kulturhistorisk fiskevær med eldre trehusbebyggelse, gitt regional verneverdi i Askeladden og av Møre og Romsdal fylkeskommune. SEFRAK-bebyggelsen som inngår i Vurderingskategori 2 er hovedsakelig av en slik alder at bygningene omfattes av meldeplikten iht. kulturminnelovens §25. Vurderingskategorien er noe utvidet for å inkludere SEFRAK-registrert bebyggelse og hjell-anlegg mot øst og karakteristiske holmer og skjær mot vest.

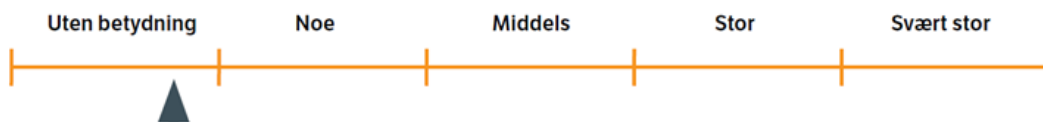
Sammen med hjell-anlegget inngår bebyggelsen i en større kulturhistorisk kontekst for områdets historie som et levende fiskevær og har en regional betydning. Vurderingskategorier er derfor vurdert til det øvre sjiktet for middels verdi.

Figur 7: Verdiskala for vurderingskategori 2 - Honningsøya fiskevær

Vurderingskategori 3:

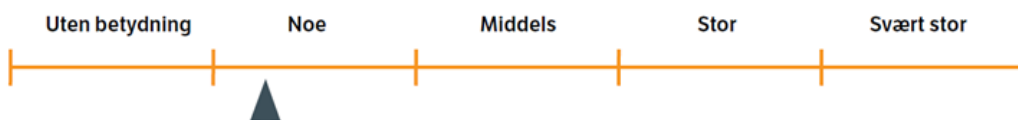
Består av molo og næringsarealer med tilhørende næringsbygg fra midten av 1900-tallet og frem til i dag. Vurderingskategorien vurderes til ubetydelig kulturhistorisk verdi da næringsarealene, med sine store volumer og nyere bygningskonstruksjoner, representerer et skille fra det tradisjonelle/historiske fiskeværret og skaper en brytning i kulturmiljøet til det gamle fiskeværret. Samtidig representerer bygningsmassen moderniseringen av fiskeværret og fiskeriets tilpasning til nye krav. Honningsøya Næringsområde er derfor vurdert til det øvre sjiktet for ubetydelig kulturhistorisk verdi.

Figur 8: Verdiskala for vurderingskategori 3 - Honningsøya Næringsområde

Vurderingskategori 4:

Vurderingskategori 4 består av holmer og skjær med spredt boligbebyggelse. Blant bebyggelsen på Langbakken inngår én av disse i SEFRAK-registeret for bebyggelse som er meldepliktig iht. kulturminneloven, mens to av bebyggelsen på Myrbærholmen er SEFRAK-registrert bebyggelse som ikke omfattes av kulturminneloven. Den eldre bebyggelsen regnes som alminnelig/lokalt vanlig og den kulturhistoriske konteksten er noe fragmentert. Vurderingskategorien for Langbakken og Myrbærholmen er derfor vurdert til noe verdi.

Figur 9: Verdiskala for vurderingskategori 4 - Langbakken og Myrbærholmen

Vurderingskategori 5:

Vurderingskategori 5 består av eksisterende fiskehjell-anlegg i tilknytning til fiskenæringen. Fiskehjell-anlegg var et typisk element i de gamle fiskeværerne og er et fysisk spor fra kystkulturen som stadig blir mindre å se av langs den norske kysten.

Flyfoto fra Norgebilder viser at store deler av hjell-anlegget har blitt oppført ila de siste 20 årene, og at det kun er det mindre hjell-anlegget mot øst som ble oppført før 1972. Vurderingskategorien vurderes derfor til nedre del av middelsverdi.

Tiltakshaver opplyser samtidig at fiskehjellene vil utgå som et ledd i produksjonen. Den eksisterende bruksverdien i fiskehjellene vil dermed gå tapt, uavhengig av tiltak. Siden fiskehjellanleggene ikke vil inngå som en del av den daglige driften lengre, vil også fremtidig vedlikehold av fiskehjellene opphøre.

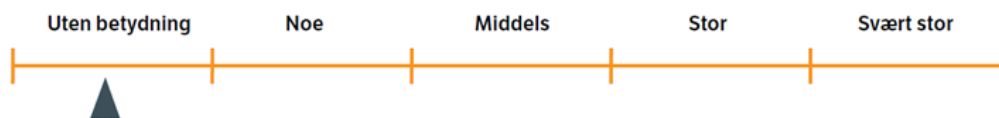

Figur 10: Verdiskala for vurderingskategori 5 - Langbakken hjell-anlegg

Vurderingskategori 6:

Består av en arealmiks av næringsarealer og boligbebyggelse fra forskjellige perioder fra midten av 1900-tallet og frem til i dag. Mange av boligbebyggelsen står i dag tett opp mot næringsareal, som er tydelig orientert mot havbruksnæring.

Både boligbebyggelse og næringsarealer er preget av å være fra nyere tid, og tilknyttes derfor ikke til det tradisjonelle fiskevær. Området er derfor vurdert til ubetydelig kulturhistorisk verdi.

Figur 11: Verdiskala for vurderingskategori 6 - Bolig- og næringsarealer

Vurderingskategori 7:

Består av et kulturhistorisk fiskevær med eldre trehusbebyggelse, gitt regional verneverdi i Askeladden og av Møre og Romsdal fylkeskommune. I det registrerte fiskevær på Tjønneøya er det SEFRAK-bebyggelse som både ikke er og som er omfattet av kulturminneloven.

Området består av en kombinasjon av eldre og nyere naust og bebyggelser. Naustene og bebyggelsen inngår fremdeles i en kulturhistorisk sammenheng til det gamle fiskevær, men nye elementer og tap av enkelte konstruksjoner gjør at området vurderes til det nedre sjiktet av middels verdi.

Figur 12: Verdiskala for vurderingskategori 7 - Tjønneøya fiskevær

Vurderingskategori 8:

Langbakkleira friområde består av en miks kystlandskap med tilhørende hjellanlegg og sjøarealer. Fiskehjeller hører til tradisjonen med tørrfiskproduksjon og har tradisjonelt vært et naturlig element i kulturmiljøet langs kysten. I senere tid har tørrfiskproduksjonen blitt mer modernisert og mange steder har tørkeprosessen blitt trukket under tak. Som følge av dette har forekomst av fiskehjeller langs norskekysten blitt redusert. Hjellanlegget i

landskapsrommret, sammen med hjellanlegg på Honningsøya og Tjønnøya gjør at området vurderes til noe verdi.

Langbakkleira består av en miks kystlandskap med tilhørende sjøarealer. Nordøst i området er det i tillegg et hjellanlegg. Sammen med en nyere konstruksjon på høyden i friområdet, er hjellanlegget det eneste menneskeskapte konstruksjonene i området.

Figur 13: Verdiskala av vurderingskategori 8 – Langbakkleira

3.3 Alternative utviklingssenarioer av Langbakken Næringsområde

Konsekvensanalysen tar utgangspunkt i 4 ulike utviklingssenarioer for planområdet:

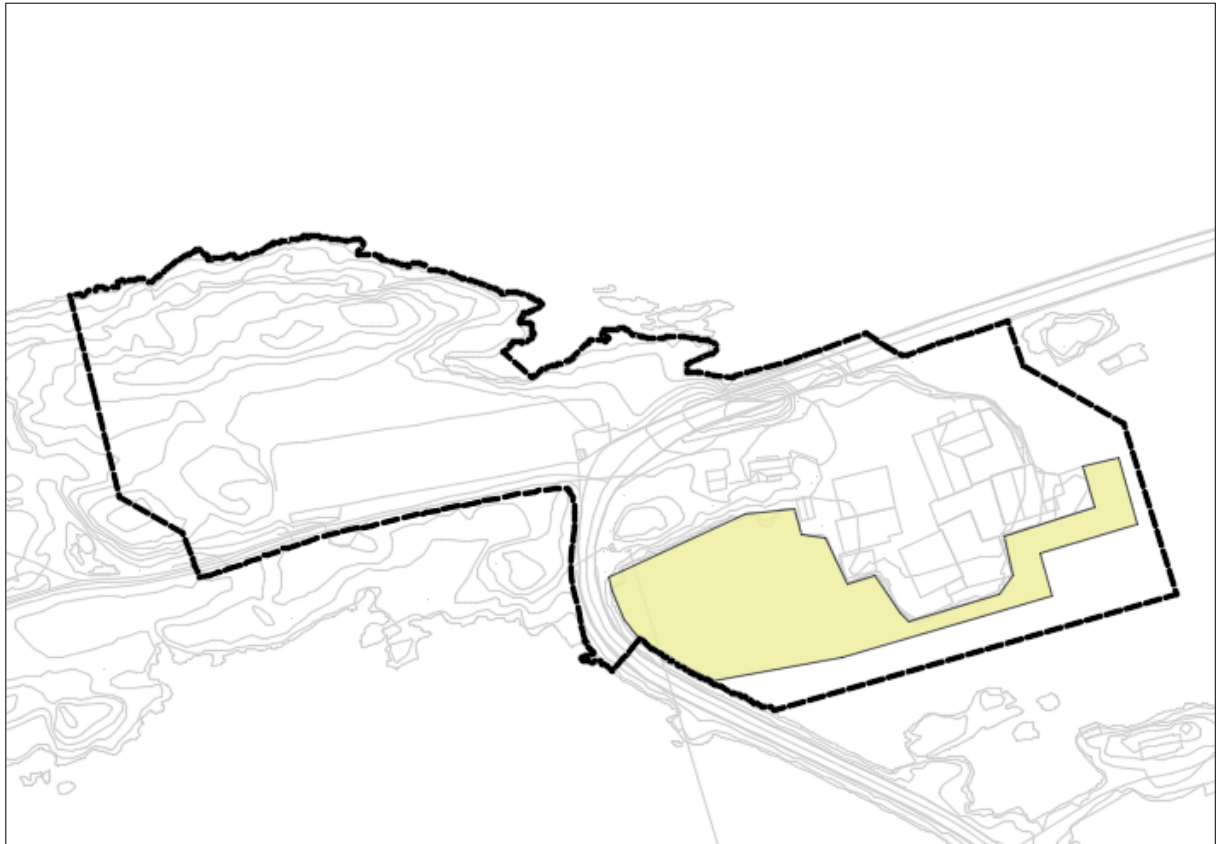
Figur 14: Alternative utviklingssenarioer

0 – Alternativet

Dagens situasjon for eksisterende næringsarealer forblir uendret og premissene med utvidelse av næringslokale og bedre tilgang til kaianlegg vil ikke bli gjennomført. Videre planarbeid og utvikling for Langbakken Næringsområde vil måtte stanses.

Boligbygg ved adkomstvegen inn til dagens næringsarealer er blitt revet for å bedre siktsituasjonen for avkjørsel fra fylkesveg. I tillegg er bergknaus ved avkjørsel tatt bort for å bedre sikt inn mot innersving av fylkesvegen.

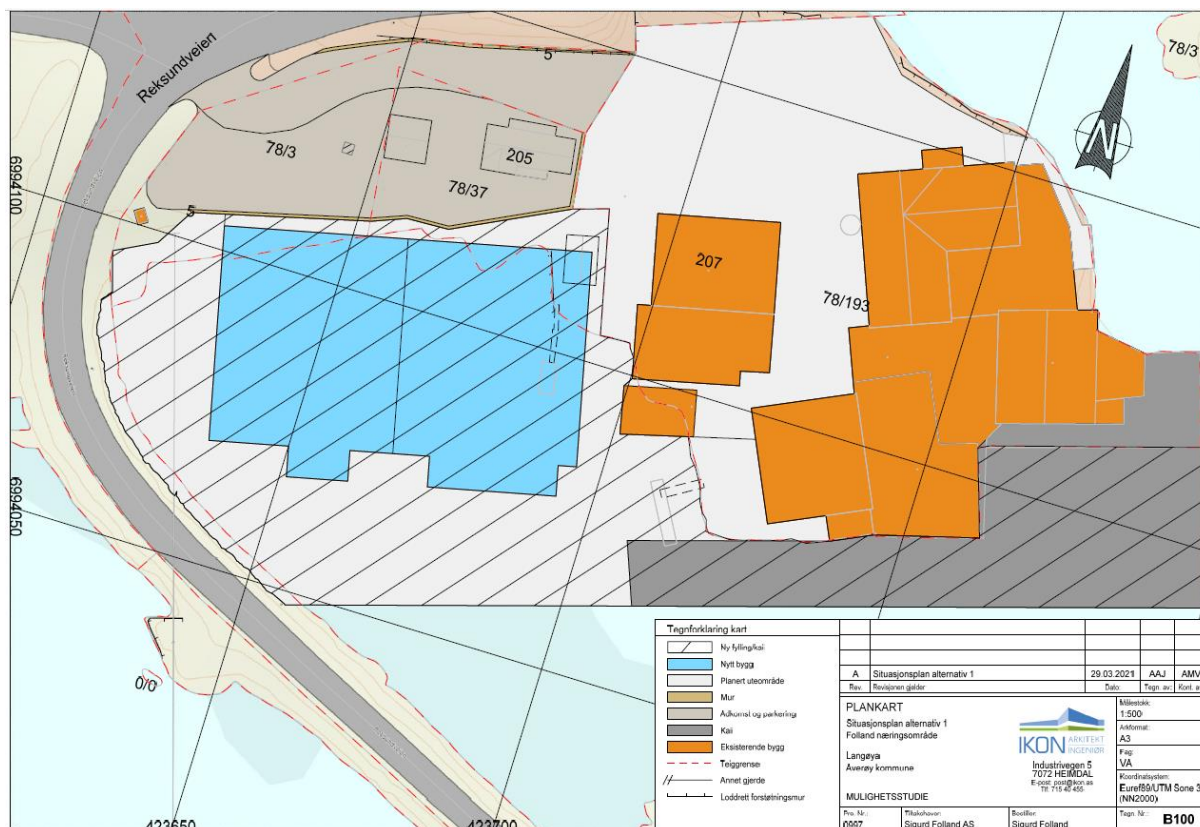
Alternativ 1:

Figur 15: illustrasjon viser nytt byggeområde som følge av tiltaket. Kilde: Ikon AS

Eksisterende næringsområde og næringslokaler sør for Reksundveien/Reksundbrua utvides. Arealer nord for fylkesveg vil trekkes ut av reguleringsplan og dermed ikke videreutvikles og bearbeides. Området vil fremdeles være avsatt til næringsformål i overordnet plan (KPA).

Iht. nye krav fra mattilsynet og større satsning på produksjon av ferskfisk, har firmaet Sigurd Folland AS et sterkt behov for å øke produksjonslokalene. Ved å samle næringsbygg på sørsiden av fylkesvegen kan enkelte funksjoner som fryseri og tørkerom samlokaliseres i de eksisterende arealene. Dette vil spare inn et grunnflatebehov på ca. 600 m². Alternativ 1 vil dermed gi et samlet grunnflatebehov for nytt næringsbygg på ca. 2 300 m².

Figur 16: Mulig situasjonsplan for Alternativ 1. Kilde: Ikon AS

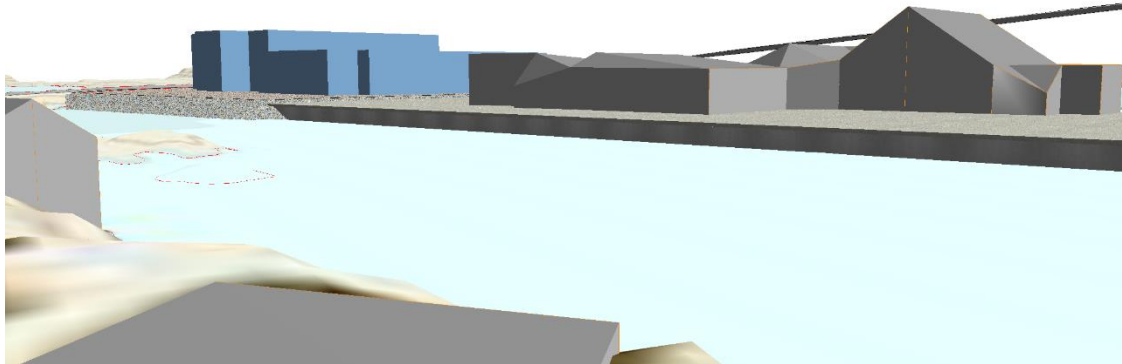
Produksjonslokaler vil samles på grunnplan og etablering av nye kontorlokaler og spiserom for de ansatte vil plasseres i 2. etasje. Inkludert 2. etasje beregnes bygningens høyde å være på 10,2 meter. Da det er mindre arealbehov for kontorlokaler og spiserom, vil bare deler av bygningsmassen være i 2 etasjer. Det anslås derfor at størsteparten av det nye næringsbygget vil ha en byggehøyde på 6,2 meter.

Figur 17: Illustrerer volum for nye næringslokaler, plassert på fylling i sjø. Kilde: Ikon AS

For å sikre tilstrekkelig arealer til å kunne etablere nytt næringsbygg på sørsiden av fylkesvegen, anslås det et behov for å fylle ut ca. 5,9 daa i sjø. Alternativ 1 vil også innebære

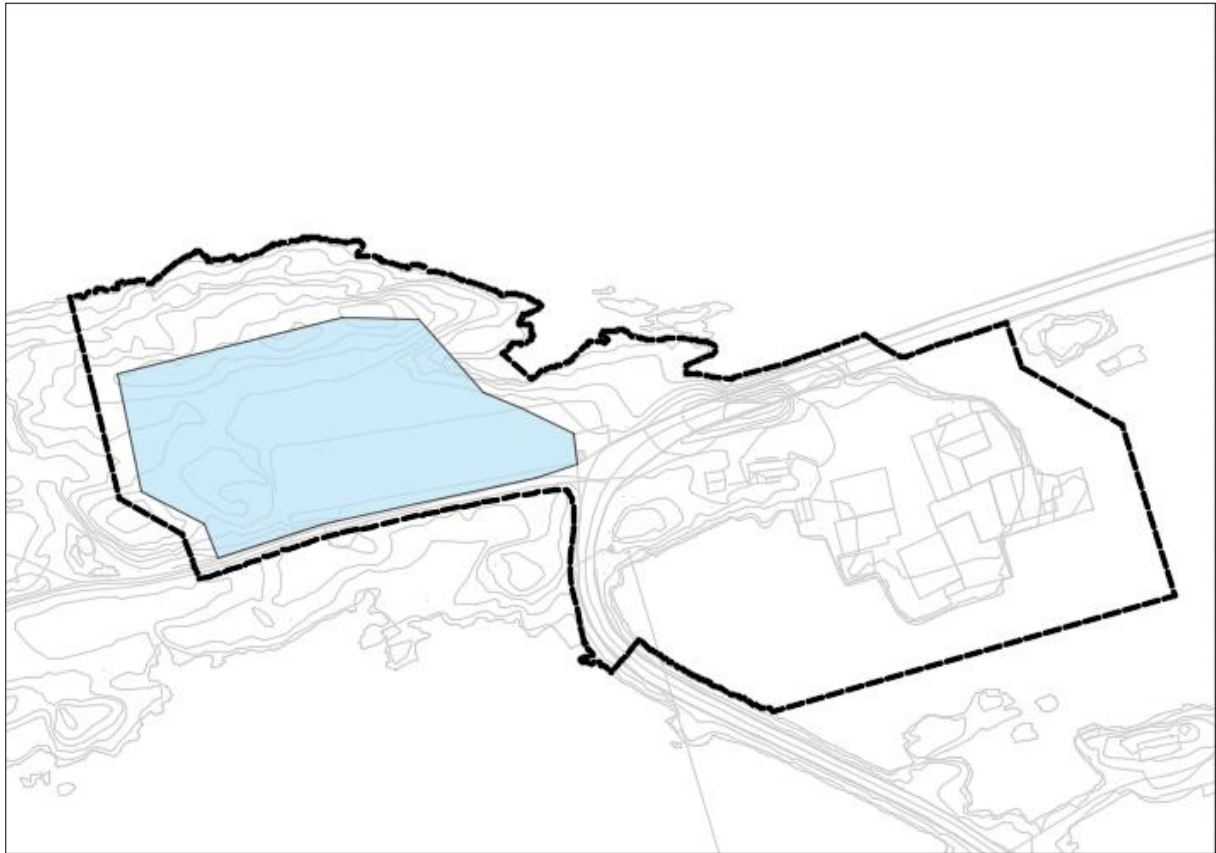
en mindre utvidelse av eksisterende kai-anlegg, for å sikre kjøreadkomst til kai. Utvidelsen av kaianlegget kommer i tillegg til fylling i sjø mot sørvest. Tiltakshaver vurderer også muligheten for å etablere en fremtidig fiskerikai/servicestasjon.

Figur 18: Fylling og ny bebyggelse sett fra Myrbærholmen. Kilde: Ikon AS

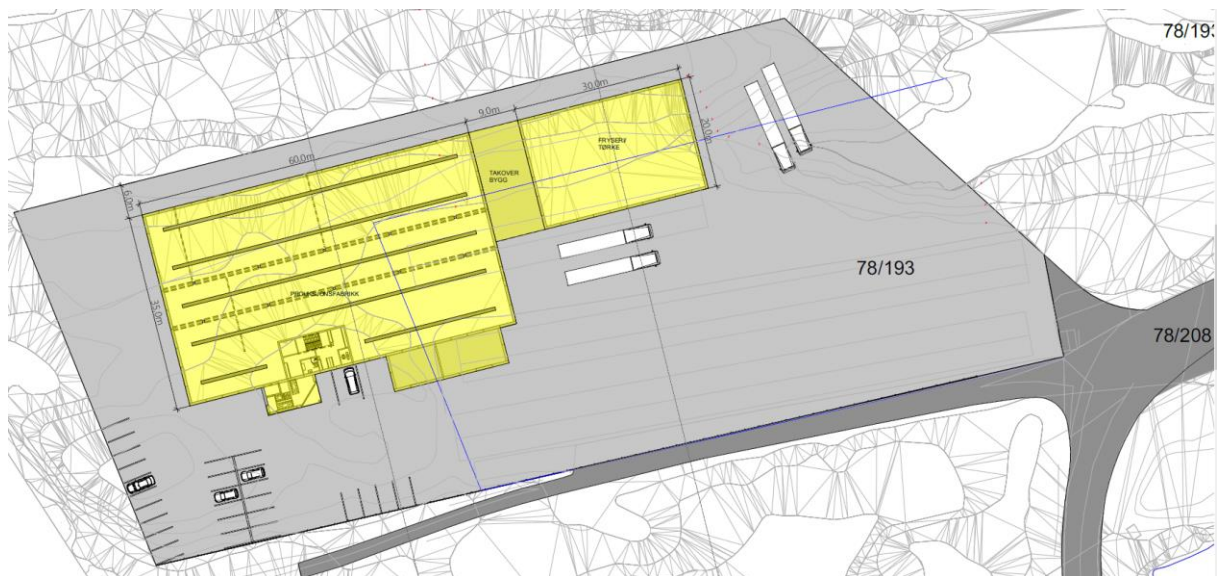
Tiltakshaver vurderer også muligheten for å etablere en fremtidig fiskerikai/servicestasjon i tilknytning til eksisterende næringsbygg og kaianlegg sør for fylkesvegen. Både eksisterende kaianlegg og næringsbygg skal ha mulighet til å huse funksjonene som fiskerikai/servicestasjon, uten behov for ekstra arealer. En oppgradering av eksisterende bygningsmasse og opprusting av kaianlegg vil være nødvendig. Da lokaliseringen gjør at området er godt skjermet for vær og vind, vil det heller ikke være nødvendig med etablering av molo.

Alternativ 2:

Figur 19: Viser nytt byggeområde som følge av tiltak. Kilde: Ikon AS

Nødvendig utvidelse av næringsområde vil skje vest for fylkesveg, Reksundveien. Produksjon av ferskfisk og saltfisk vil da deles. Med deling av produksjon vil det være behov for å øke andel m² med næringsbebyggelse innenfor planområdet, ettersom det også må etableres egne fryse-/kjølelager på næringsareal vest for fylkesvegen. Eksisterende hjellanlegg vil da erstattes av nye næringsbygg.

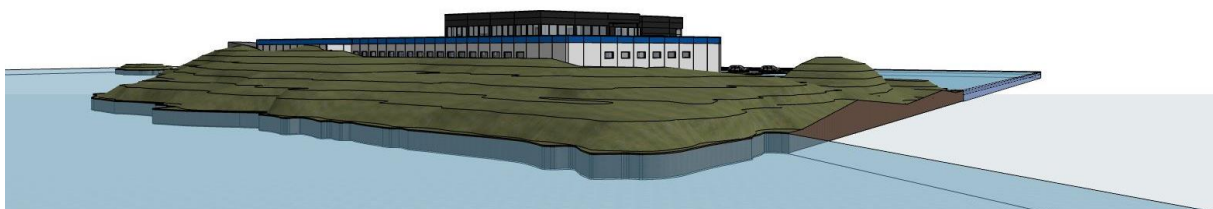
Figur 20: Situasjonsplan for alternativ 2. Utarbeidet av Kleive Betong AS ved Steinar Øyen

Forventet grunnflatebehov for næringsarealer etter alternativ 2 er på ca. 2 900 m². Likt som i Alternativ 1 vil produksjonslokaler samles på grunnplan og etablering av nye kontorlokaler og spiserom for de ansatte vil plasseres i 2. etasje. Bygningshøyder vil derfor være likt som i Alternativ 1, med beregnet bygningshøyde på henholdsvis 10,2 meter og 6,2 meter.

Figur 21: Illustrerer volum og utforming av næringsbygg på nordsiden av fylkesveg. Illustrasjon er utarbeidet av Kleive Betong v. Steinar Øyen.

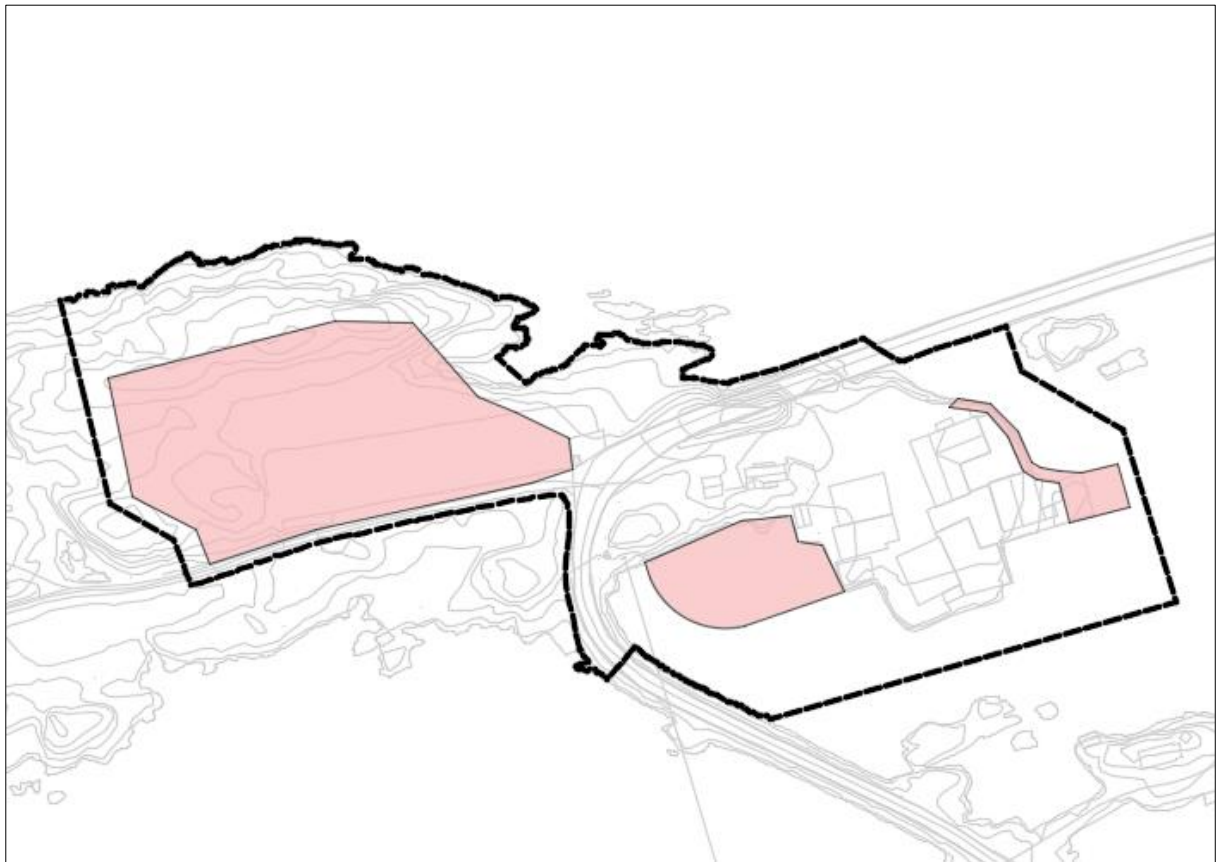
Terrenget på nordsiden av fylkesvegen må bearbeides noe, for å oppnå en jevn byggegrunn. Det vil gi noen skjæringer mot nord og vest, samt noe oppbygging av terrenget mot sørvest og nordøst.

Figur 22: Bygningsvolumer plassert ned i terrenget mot nord. Illustrasjon utarbeidet av Kleive Betong v. Steinar Øyen

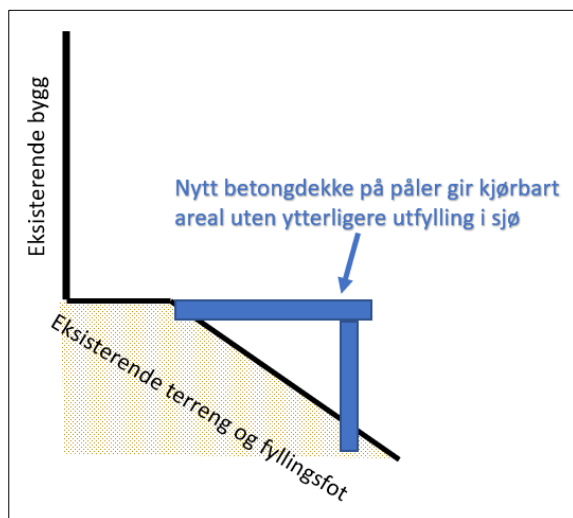
Alternativ 2 vil også inkludere en eventuell etablering av fiskerikai/servicestasjon. Fiskerikai/servicestasjonen i alternativ 2 vil ha samme lokalisering, i tilknytning til eksisterende næringsbygg og kaianlegg, som alternativ 1. Oppgradering av eksisterende bygningsmasse og opprusting av kaianlegg vil enklere la seg gjennomføre i alternativ 2, da bedriften kan opprettholde produksjonen under hele utbedringsprosessen.

Alternativ 3:

Figur 23: viser nytt byggeområde som følge av tiltak. Kilde: Ikon AS

Alternativ 3 legger opp til en utvidelse av bedriftens virksomhet på både øst og vest for Reksundvegen. Dette muliggjør en todelt utvikling av området. Første byggetrinn vil kunne skje på østsiden av fylkesvegen og er en oppgradering av dagens anlegg. På lengre sikt legger alternativet til rette for utvidelse på vestsiden av fylkesvegen og muliggjør at virksomheten kan vokse i forhold til dagens nivå.

På østsiden av Reksundvegen legger alternativ 3 opp til en redusert fylling, samt en utvidelse av eksisterende kai. I tillegg legger alternativet opp til å etablere et kjørbart dekke på østsiden av dagens anlegg. Dette for å få biltilkomst til kaianlegget. Det kjørbare arealet er tenkt som et betongdekke på påler. På grunn av forholdene i sundet tillates det ikke at dette betongdekket benyttes til kai. Dekket skal ikke strekke seg ut over eksisterende fyllingsfot.

Figur 24: Viser prinsipp for nytt betongdekke for å gi kjøretilkomst til eksisterende kai. Kilde: Ikon AS

Utvidelsen på østsiden av fylkesvegen gjør det mulig å oppgradere anlegget slik at det tilfredsstiller dagens krav. I tillegg legger alternativt 3 opp til en utvidelse på vestsiden av fylkesvegen også. Denne utvidelsen tilsvarer utvidelsen beskrevet i alternativ 2 og muliggjør en framtidig utvidelse av virksomheten.

3.4 Tiltakets påvirkning på områdets verneverdier

Hvordan de alternative utviklingssenarioene vil kunne påvirke de ulike Vurderingskategoriene vurderes slik:

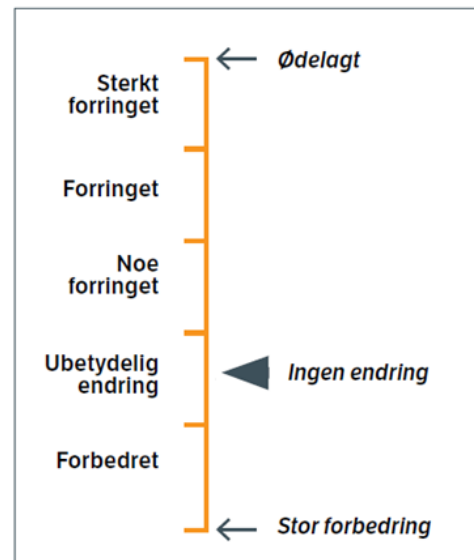
3.4.1 Alternativ 0

Vurderingskategori 1-8

Ved 0-alternativet videreføres dagens situasjon for Langbakken Næringsområde, og det vil ikke forekomme tiltak som kan gi fysiske innvirkninger på de ulike vurderingskategoriene.

Vurderingskategori 1-8 vil av hensyn til kulturminner og kulturmiljø forbli uendret.

Figur 25: Påvirkningsskala for vurderingskategori 1-8, 0-Alternativet

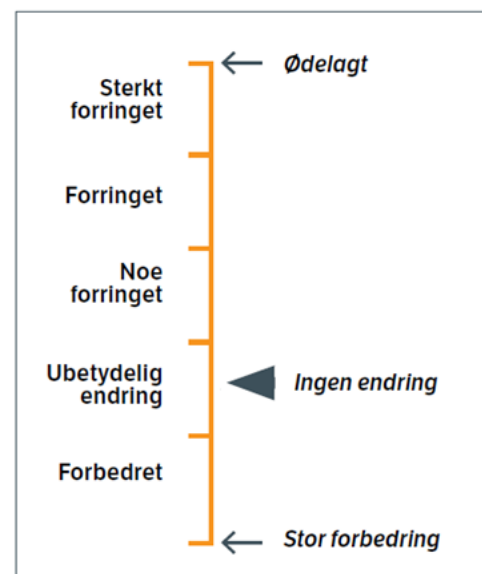

3.4.2 Alternativ 1

Vurderingskategori 1-3 og 8

Gjennomføring av Alternativ 1 vil gi fylling i sjø sørøst for fylkesvei 6078, og vil gi en naturlig forlengelse av eksisterende næringsområde. Tiltak vil hverken medføre fysiske inngrep i eller gi visuelle konsekvenser for arealer innenfor Vurderingskategori 1-3 og 8.

Figur 26: Påvirkningsskala for vurderingskategori 1-3 og 8, Alternativ 1

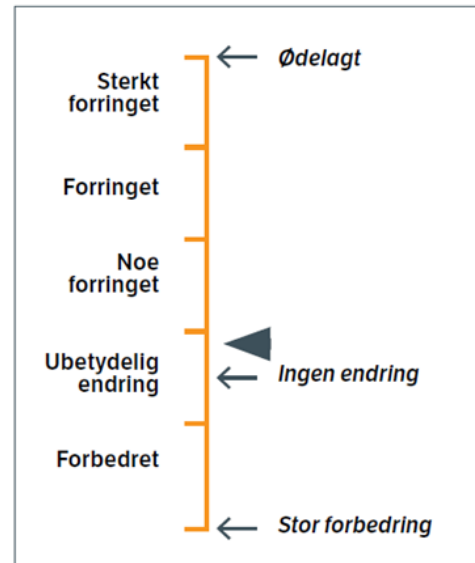

Vurderingskategori 4-5 og 7

Tiltak vil være visuelt synlig fra vurderingskategoriene, men gir ingen fysiske inngrep. De interne verdiene i Vurderingskategoriene vil derfor være uberørt av tiltak.

Spesielt for boligbebyggelsen på Myrbærholmen, innenfor Vurderingskategori 4, vil tiltak med fylling i sjø bli synlig og komme tett på.

Figur 27: Påvirkningsskala for vurderingskategori 4-5 og 7, Alternativ 1

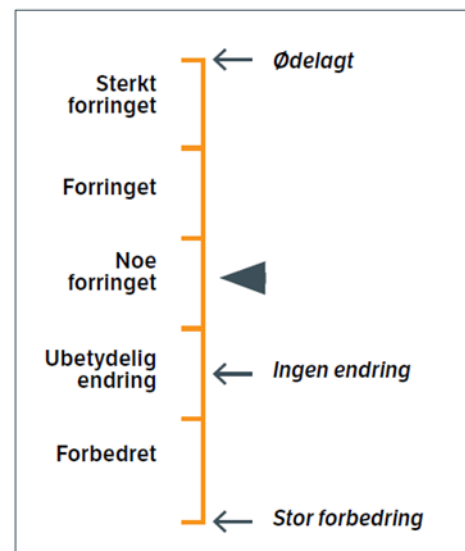

Vurderingskategori 6

Tiltak gir et fysisk inngrep med utfylling i sjø og etablering av nye bygningsmasser.

Vurderingskategori 6 består av allerede næringsbebyggelse fra ulike tidsperiode og fyllinger i sjø. Eksisterende næringsbygg bærer preg av å være utvidet til forskjellige tider, etter kapasitetsbehov, og har ingen tydelig hovedstruktur. Gjennomføring av tiltak medfører rivning av deler av eksisterende bygningskonstruksjon for å sikre kjøreadkomst til kaianlegg samt utvidelse og etablering av ny næringsbebyggelse mot og på planlagt fylling.

Figur 28: Påvirkningsskala for vurderingskategori 6, Alternativ 1

Selv med utvidelsen av fylling og etablering av ny næringsbebyggelse, vil områdets karakter forbli den samme, og området fortsette å bære preg av utvidelser og ekspansjon etter behov, over tid. Tiltak vurderes derfor til å kun gi en noe forringelse av kulturmiljøet innenfor vurderingskategori 6.

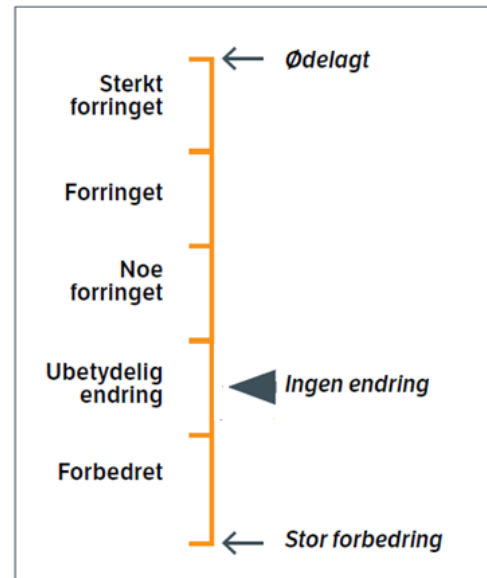
3.4.3 Alternativ 2

Vurderingskategori 1-4, og 6-8

Med å erstatte eksisterende hjellanlegg med nytt næringsbygg, vil tiltak være visuelt synlig fra Vurderingskategori 1-4, 6 og 8. Selv om tiltaket vil være visuelt synlig fra disse områdene, vil det ikke medføre fysiske inngrep, heller ikke forringelse av Vurderingskategorienes interne verdier.

For vurderingskategori 7 vil eksisterende næringsbebyggelse virke visuelt skjermende mot tiltak etter utviklingsalternativ 2.

Figur 29: Påvirkningsskala for vurderingskategori 1-4, 6 og 8, Alternativ 2

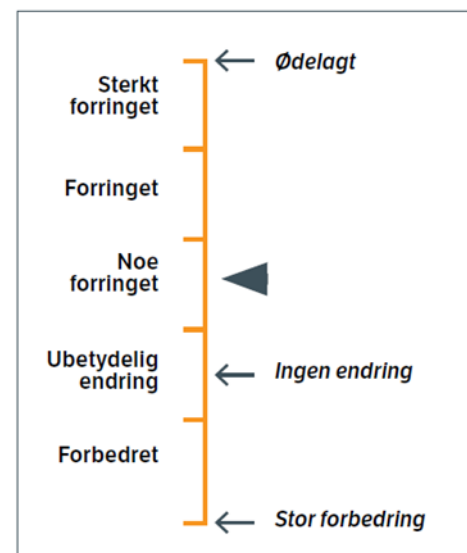

Vurderingskategori 5

Tiltak gir fysisk inngrep i vurderingskategori 5, som medfører tap av eksisterende hjellanlegg. Selv om hjellanlegget går tapt og sammenhengen/forbindelsen til kulturmiljøet på Langøya, Tjønnøya og Honningsøya, svekkes noe, er områdets lesbarhet som et fiskevær fremdeles til stede. Andre hjellanlegg i nærområde underbygger dette. vurderingskategorien regnes derfor som noe forringet.

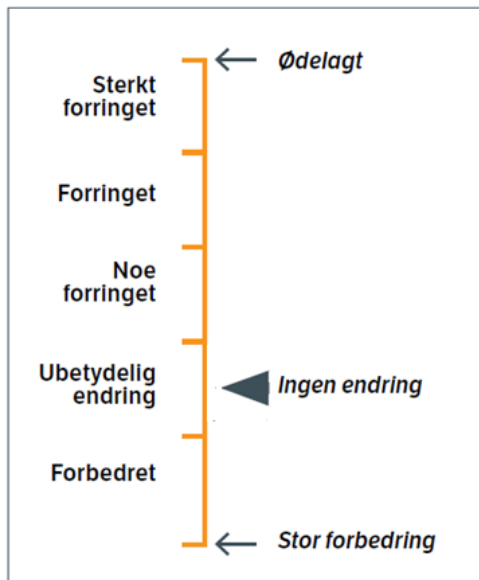
Hjellanlegg er et kulturhistorisk spor langs norskekysten som de siste tiårene er blitt redusert i takt med utvikling av fiskenæringen og produksjonsmetoder.

Lokalt er det likevel flere fiskehjell-anlegg i området, både på Langøya, Tjønnøya og Honningsøya er det flere fiskehjell-anlegg som fremdeles brukes i produksjon i dag.

Figur 30: Påvirkningsskala for vurderingskategori 5, Alternativ 2

3.4.4 Alternativ 3

Vurderingskategori 1-4, 7 og 8

Med å erstatte eksisterende hjellanlegg med nytt næringsbygg, vil tiltak være visuelt synlig fra Vurderingskategori 1-4, 7 og 8. Selv om tiltaket vil være visuelt synlig fra disse områdene, vil det ikke medføre fysiske inngrep, heller ikke forringelse av Vurderingskategorienes interne verdier.

For vurderingskategori 7 vil eksisterende næringsbebyggelse virke visuelt skjermende mot tiltak etter utviklingsalternativ 2.

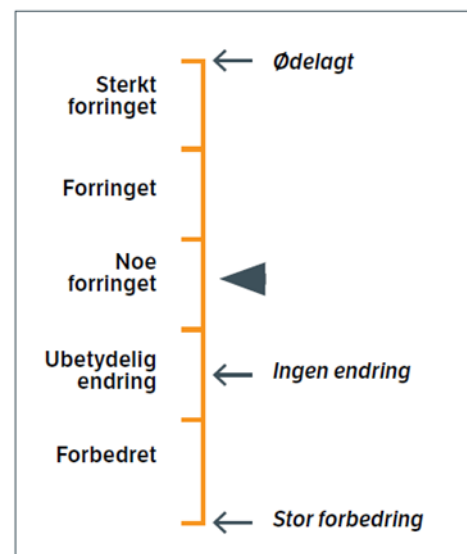
Figur 31: Påvirkningsskala for vurderingskategori 1-4, 7 og 8, Alternativ 3

Vurderingskategori 5

Tiltak gir fysisk inngrep i vurderingskategori 5, som medfører tap av eksisterende hjellanlegg. Selv om hjellanlegget går tapt og sammenhengen/forbindelsen til kulturmiljøet på Langøya, Tjønneøya og Honningsøya, svekkes noe, er områdets lesbarhet som et fiskevær fremdeles til stede. Andre hjellanlegg i nærområde underbygger dette. vurderingskategorien regnes derfor som noe forringet.

Hjellanlegg er et kulturhistorisk spor langs norskekysten som de siste tiårene er blitt redusert i takt med utvikling av fiskenæringen og produksjonsmetoder.

Lokalt er det likevel flere fiskehjell-anlegg i området, både på Langøya, Tjønneøya og Honningsøya er det flere fiskehjell-anlegg som fremdeles brukes i produksjon i dag.

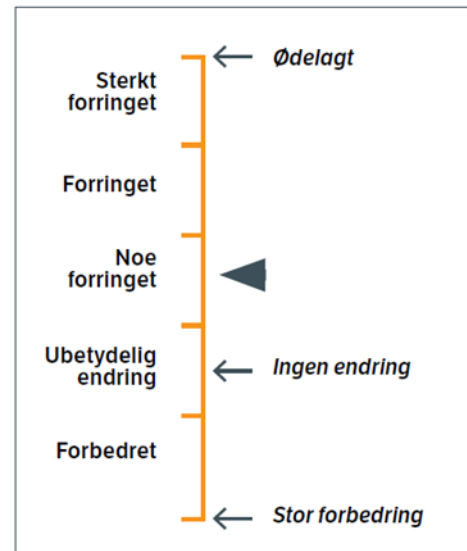

Figur 32: Påvirkningsskala for vurderingskategori 5, Alternativ 3

Vurderingskategori 6

Tiltak gir et fysisk inngrep med utfylling i sjø og etablering av nye bygningsmasser.

Vurderingskategori 6 består av allerede næringsbebyggelse fra ulike tidsperiode og fyllinger i sjø. Eksisterende næringsbygg bærer preg av å være utvidet til forskjellige tider, etter kapasitetsbehov, og har ingen tydelig hovedstruktur. Gjennomføring av tiltak medfører rivning av deler av eksisterende bygningskonstruksjon for å sikre kjøreadkomst til kaianlegg samt utvidelse og etablering av ny næringsbebyggelse mot og på planlagt fylling.

Figur 33: Påvirkningsskala for vurderingskategori 6, Alternativ 3

3.5 Vurdering av konsekvens

Tabellen under viser konsekvensen tiltak iht. de ulike utviklingssenarioene har på hver enkelt vurderingskategori.

Tabell 7: Fastsettelse av konsekvens

Vurderingskategorier	Alt. 0	Alt. 1	Alt. 2	Alt. 3
Vurderingskategori 1	0	0	0	0
Vurderingskategori 2	0	0	0	0
Vurderingskategori 3	0	0	0	0
Vurderingskategori 4	0	0	0	0
Vurderingskategori 5	0	0	Noe forringet	Noe forringet
Vurderingskategori 6	0	Noe forringet	0	Noe forringet
Vurderingskategori 7	0	0	0	0
Vurderingskategori 8	0	0	0	0
Samlet vurdering	Ubetydelig endring	Noe forringet	Noe forringet - Forringet	Noe forringet - Forringet
Rangering	1	2	3	4
Forklaring til rangering	Dagens situasjon for Langbakken Næringsområde videreføres. Og det vil ikke forekomme tiltak som vil innvirke på kulturhistoriske kulturmiljøene i Fiskeværene på Honningsøya, Tjønnøya og Langøya. Eksisterende næringslokaler og -arealer vil innen kort tid ikke kunne tilfredsstille bedriftens behov og vekst. Som konsekvens vil eksisterende næringslokale, med tid, stå tomme.	Alternativ 1 medfører fylling i sjø ved eksisterende næringsområde. Tiltak vil gi fysiske endringer innenfor vurderingskategori 6, samt være visuelt synlig fra vurderingskategori 4,5 og 7. Berørt vurderingskategori iht. tiltak etter alternativ 1, vurderes å ha mindre kulturhistorisk verdi enn berørt vurderingskategori i Alternativ 2. I tillegg vil ikke tiltak medføre direkte tap av kulturhistoriske verdier som følge av tiltak. Utviklingsalternativ 1 vil derfor være å foretrekke fremfor alternativ 2 og 3.	Gjennomføring av tiltak iht. alternativ 2 vil medføre tap av fiskehjellanlegg som følge av tiltak og gi en svekkelse delområde 5s sammenheng med andre fiskehjellanlegg og områdets sammenheng med det gamle fiskeværet. Selv om fiskehjellene går tapt innenfor delområde 5, vil området fremdeles kunne leses som et fiskevær, og kulturmiljøet opprettholdes. Tap av kulturhistoriske verdier vil være størst med utvikling iht. Alternativ 2 og 3.	Tiltak iht. alternativ 3 vil gi inngrep på begge sider av fylkesvegen. Tiltak vil både gi fylling i sjø ved eksisterende næringsområde samt medføre tap av eksisterende hjellanlegg. Fylling i sjø iht. alternativ 3 vil være redusert i forhold til fylling i alternativ 1. I tillegg er etablering av næringsarealer hvor det i dag er hjellanlegg, allerede avklart i arealformål i overordnet plan. Tap av kulturhistoriske verdier vil være størst med utvikling iht. Alternativ 2 og 3.

3.6 Samlet vurdering

De historiske kulturmiljøene på Langøya, Tjønneøya og Honningsøya består av kombinasjoneen med sjøbunnen næringsanlegg med tilhørende fiskehjeller, plassert tett opp mot eldre og nyere boligbebyggelse. Presenterte alternativer bygger alle videre på denne strukturen med sjøbunnen næring tett opp mot boligbebyggelse fra eldre og nyere tid.

Av hensyn til kulturminner og kulturmiljø vil Alternat 0 være å foretrekke, da det ikke vil gi noen fysiske og visuelle innvirkninger for kulturminnefaglige hensyns. Det er likevel forståelig at det ikke vil kunne være bæredyktig for bedriften å drifte innenfor nåværende, fysiske rammer og at det dermed vil kunne risikere tomme næringslokaler med 0-alternativet. Tomme Næringslokaler vil med sikt også forfalle og forringe nærområde.

Samlet sett vil utviklingsalternativ 1 være å foretrekke fremfor alternativ 2 og 3, da alternativ 2 og 3 medfører direkte tap av fiskehjell-anlegg som følge av tiltak, mens alternativ 1 kun gir indirekte virkning på kulturmiljøer i nærområdet.

Alternativ 3 vil medføre en utbygging innenfor arealer som belyses i både alternativ 1 og alternativ 2. Med alternativ 3 vil tiltak i sjø være redusert til sammenlikning med alternativ 1. I tillegg vil en utvidelse av næringsareal på andre siden av fylkesvegen være i samsvar med næringsformål i overordnet plan, og gjøre reguleringsplanen mer kapabel til å møte eventuelle fremtidige utviklingsbehov firmaet kan komme til å stå ovenfor.

Ettersom fiskehjellene innenfor planområdet er av nyere dato og det er flere fiskehjellanlegg som er i bruk i nærområdet (Honningsøya, Tjønneøya og Langøya), vil det ikke være behov for kompenserende tiltak.

4. Skadereduserende tiltak

Den negative konsekvensen for kulturminne og kulturmiljø vil være så liten, at det ikke vil være behov for skadereduserende eller avbøtende tiltak for kulturminner som følge av utbyggingsalternativene.

Kilder:

- Vegdirektoratet (2018), Konsekvensanalyser – Veiledning, Håndbok V712
- Møre og Romsdal fylkeskommune (2015) – Regional delplan for kulturminner av regional og nasjonal verdi, T-33/15
- Møre og Romsdal fylkeskommune (2015) – Regional delplan – Liste over regionale og nasjonale viktige kulturminne
- Averøy kommune (2019), Kulturminneplan for Averøy kommune 2019-2030, Temaplan
- Askeladden.no
- Ra.no
- Gislink.no